

Ceny Olomouckého kraje za přínos v oblasti kultury za rok 2025

kategorie

2) Cena veřejnosti Olomouckého kraje za výjimečný počín v oblasti kultury

K 5	nominovaná osobnost/ nominovaný počín	Zdůvodnění
1	Řemeslný jarmark 20. 9. 2025	<p>Druhý ročník Řemeslného jarmarku ve Vlastivědném muzeu v Olomouci byl kulturní událostí zaměřenou na prezentaci, uchování a předávání prvků tradiční lidové kultury na Hané, největšího etnografického regionu na Moravě, jehož velká část se nachází právě na území Olomouckého kraje. Akce se uskutečnila symbolicky krátce před podzimní rovnodenností a nabídla návštěvníkům celodenní program propojující tradiční řemesla, hanácký folklor a kroj. Vytvořila autentický prostor pro setkání veřejnosti s nositeli tradičních řemeslných dovedností, z nichž mnozí jsou držitelé prestižních ocenění Mistr tradiční rukodělné výroby Olomouckého kraje a Nositeli tradice lidových řemesel. Návštěvníci měli možnost si vyzkoušet tradiční výrobní postupy, například zpracování vlny u tkalce včetně historického výkladu o vzniku děvu od první nitě až po barvení. Dále se představili řemeslníci jako košíkář, řezbář, krajkářka, perníkářka keramička a další.</p> <p>Výraznou složkou jarmarku byl bohatý folklorní hudební a taneční program, na němž se podílely přední folklórové soubory regionu.</p> <p>Řemeslný jarmark citlivě propojil prezentaci nehmotného kulturního dědictví regionu, podporu nositelů tradic, regionální identitu a přiblížil tradiční lidovou kulturu na Hané současnému publiku.</p>

2	Dušan Neumann	<p>Navrženou osobností je pan Dušan Neumann, který je nejen v Olomouci znám jako organizátor a mecenáš vystoupení řady hudebních interpretů a skupin širokého spektra žánrů. Do Olomouce „vozí“ zvučná jména naší domáčí ale i světové hudební scény. Pořádá a podporuje koncerty začínajících interpretů stejně tak světově proslulých hvězd. Koncerty pořádá jak ve svém „mateřském“ a dnes už v hudebním světě proslulém klubu „Bounty rock cafe“ ale i na dalších místech města (Pevnůstka poznání. S klub etc.). Svoji prací, zálibou a možno říci i hudební filantropií pan Dušan Neumann plní přání řady fanoušků vidět „své idoly živě“. Díky proslulosti a úspěšnosti pořádání hudebních koncertů dělá velkou reklamu samotnému městu Olomouc a jeho kraji. Věřím, že nejsem sám, kdo by panu Dušanu Neumannovi ocenění, které si bezesporu zaslouží za svoji práci, práci pro lidi, pro město a pro kraj ve kterém žije, přál.</p>
3	Oslavy 750 let Velké Bystřice	<p>Projekt oslav 750. výročí 1. písemné zmínky o Velké Bystřici se stal nejvýznamnější kulturní a společenskou akcí a vyústěním bohatého komunitního života ve městě Velká Bystřice. Ve znamení oslav se nesl celý jubilejní rok 2025. Oslavy vyvrcholily ve dnech 26.-28. 9. Víkend plný programů byl příležitostí pro setkání občanů všech generací, velkobystřických rodáků, přátel a známých.</p> <p>Dlouhodobé přípravy výročí i oslavy samotné proběhly díky maximálnímu a spontánnímu zapojením místních spolků, organizací, firem, podnikatelů i jednotlivých občanů města (město, základní a mateřská škola, Osvětová beseda, farnosti, hasiči, Orel, Sokol, sportovní kluby, kynologové, zahrádkáři, kluby seniorů a invalidů apod.) do jejich průběhu. Aktéry vystoupení a programů byli hlavní měrou místní interpreti: všechny složky folklorního souboru Haná Velká</p>

		<p>Bystřice, lidové muziky působící při místní pobočce ZUŠ Žerotín Olomouc, Divadelní soubor Osvětové besedy Velká Bystřice, Velkobystřický chrámový sbor, Hanácký mužský sbor Rovina, sbor Campanela z Olomouce a další. Hudební skupiny se zapojily i do akce, kdy hrály a zpívaly v bystřických kavárnách, restauracích, pivovarech, školách, sídlech spolků při dnu otevřených dveří.</p> <p>Dá se hrdostí říct, že bystřičtí občané nepotřebovali k oslavám jubilea nakoupit drahé profesionální programy, ale stvořili si skvělé oslavy sami pro sebe. Proto by případné udělení Ceny Olomouckého kraje patřilo hlavně jim.</p> <p>Doprovodný program: Řemeslný rynek v Zámeckém parku, kamion FabLab, výroba pamětních mincí, aktivity pro děti v parku (Geniátor apod.), řemeslný rynek v Zámeckém parku. K výročí byly vydány publikace o architektuře Velké Bystřice nebo o spolkovém životě.</p> <p>Velice Velká Bystřice místních autorů Zdeňka Polácha a Hanky Londové publikace Architekt M. Sborwitz a Velká Bystřice. Vznikl hraný dokument o městě, který rovněž s názvem „Velice Velká Bystřice“ natočilo známé duo Radovan Lipus – David Vávra.</p> <p>Vyšlo zvláštní vydání Bystřických novin.</p>
4	Festival vojenských kuchyní	<p>Festival vojenských kuchyní napříč staletími je výjimečným příkladem významné kulturní akce, která propojuje péči o kulturní dědictví s aktivním zapojením veřejnosti. Vlastivědné muzeum v Olomouci zde vystupuje jako otevřená paměťová instituce Olomouckého kraje, která srozumitelnou a atraktivní formou přibližuje historické hodnoty širokému spektru návštěvníků.</p> <p>Festival vytvořil jedinečný prostor pro spolupráci muzea s historickými skupinami a kluby vojenské historie</p>

		z Olomouckého kraje i dalších regionu ČR. Návštěvníci se prostřednictvím autentických kuchyní, dobových receptů a každodenních reálií vojáků napříč staletími aktivně zapojili do poznávání historie, která zde nebyla prezentována jako statický výklad, ale jako sdílená zkušenost.
5	Milan Vybíral	<p>Nominuji na Osobnost Olomouckého kraje v oblasti kultury (i školství, protože řadu let byl hudebním pedagogem) pana Milana Vybírala, který letos oslaví 93 let.</p> <p>Pracovitý, lidský, do dneška velmi aktivní. Pro všechny by se rozdál a pro kulturu v Litovli a okolí udělal opravdu hodně. Také vzhledem k jeho věku by si toto ocenění za celoživotní práci v oblasti kultury určitě zasloužil. Milan Vybíral (nar. 3. 4. 1933 v Olomouci) je hudebník, hudební pedagog, muzikant, zpěvák, včelař.</p> <p>Do dnešních let aktivní člen Hanácké mŕžekê Litovel, Folklórního souboru Hanačka, Rytmické skupiny Čtyřlístek, a také vystupuje na společenských akcích sólově s harmonikou či klávesami. Bývalý člen PS Senzakord, Tanečního orchestru Františka Minaříka, Tanečního orchestru Akcent, Symfonického orchestru při ZUŠ Litovel, doprovázel scénickou hudbou také litovelské ochotníky a hostoval v Národopisném souboru Cholinka. Vystudoval Obchodní akademii v Olomouci, Abiturientskou průmyslovou školu strojirenskou v Přerově, Lidovou konzervatoř (obor hudební aranžování).</p> <p>Ovládá hru na klavír, harmoniku, housle, zobcovou flétnu, basu a další. Na všechny tyto nástroje naučil hrát několik generací žáků. Řadu let učil hru na hudební nástroje při zaměstnání i poté jako důchodce (až do roku 2020). Je významnou osobností historie Městského klubu Litovel. Jako zaměstnanec Spojeného závodního klubu ROH Tesla</p>

		Litovel, poté Městského klubu Litovel, vedl HUDEBNÍ KURZY, byl zde mzdový účetní, pokladník, dělal kulturní kalendáře a vedl Klub mladých. V roce 2000 byl jedním ze zakladatelů Hanácké mŕžkê Litovel.
6	Výstava Druhý domov, Česko-italské přátelství z Velké války Muzeum a galerie v Prostějově 30. 5. 2025 – 4. 1. 2026 VKOL 25. 9. – 6. 11. 2025	Výstavní projekt Druhý domov. Česko-italské přátelství z Velké války, realizovaný ve spolupráci Muzea galerie v Prostějově a Vědecké knihovny v Olomouci, je výjimečným kulturním a muzejním počinem roku 2025, neboť propojuje historickou paměť a vychází ze skutečného případu, kdy obyvatele Moravy během první světové války poskytli útočiště lidem z Tridentska, čímž zachránili tisíce životů. Tento čin solidarity zanechal hlubokou stopu a předává se z generace na generaci. Výstava návštěvníkům přiblížila historické události prostřednictvím originálních dokumentů, fotografií a haptických prvků. Architektonické a vizuální řešení výstavy umožnilo prožít tento 110 let starý příběh – látky, panely a symbolické kufry vtiskly prostoru expozic pohyb a hmotnost jejich osudu.
7	publikace Akciový pivovar v Prostějově Tomáš Vincenec	Obsáhlá publikace „Akciový pivovar v Prostějově“, kolektivu autorů, představuje fenomén pivovarnictví a sladovnictví v srdci Hané. Na pozadí impozantní novogotické budovy sledujeme historii pivovarnictví v Prostějově, včetně výstavby Akciového pivovaru v textu historika Tomáše Cydlíka. Jedinečnost budovy si vzal pod drobnohled architekt Zdeněk Beran. Kapitulu zabývající se technologií zpracovala autorská dvojice Kamil Hanák a Jiří Mazal. Kniha je doplněna bohatou sběratelskou přílohou a portrétními fotografiemi známého prostějovského fotografa Boba Pacholíka. Práce na knize trvala téměř pět let a její produkci si vzal na starost Tomáš Vincenec. Ten je také autorem doprovodných

		fotografií a tvůrcem grafického vzhledu knihy. Na vzniku této reprezentativní publikace se finančně podílelo téměř 160 soukromých subjektů z řad drobných dárců a soukromých firem. Kniha volně navazuje na autorovu publikaci „Architektura Oděvního průmyslu v Prostějově“ a stává se pamětí o další mizející kapitole historie prostějovského průmyslu.
8	Výstava „Příběhy palných zbraní“	Ústřední myšlenkou rozsáhlého projektu Vlastivědného muzea v Olomouci, připravovaného ve spolupráci s Východočeským muzeem v Pardubicích, bylo představit široké veřejnosti ucelenou kolekci ručních palných zbraní vytvořených a využívaných od počátku 17. století po současnost. V šesti tematických celcích byly prezentovány z hlediska historického nejcenějšího a z pohledu vývoje palných zbraní nejzajímavější exponáty obou muzeí. Svě místo si zde našly zbraně vojenské, lovecké a civilní.
9	kniha Temné obilí/ Masakr na Švédských šancích v souvislostech Pavel Kreisinger, Martin Šinkovský a Ticho762	Kniha je zpracována v netradiční komiksově populárně-naučné formě. Pojednává o masakru na Švédských šancích u Přerova. Přináší nové zjištění o pachatelích i obětech masakru a díky netradičnímu zpracování cílí na širokou skupinu čtenářů napříč generacemi. Jejím autory jsou historik FF UP Pavel Kreisinger, úspěšný spisovatel Martin Šinkovský a oceňovaný kreslíř Ticho762. Téma masakru na Švédských šancích výrazně rezonovalo mediálním i společenským prostorem – kniha vyšla během 80. výročí od konce druhé světové války i 80 let od masakru samotného. Cílem knihy bylo připomenout tragické události na Švédských šancích, vyvolat širší povědomí i diskusi o této dějinné události.
10	Taneční obor ZUŠ Hranice a jeho	Tanečníci ZUŠ Hranice se zaskvěli na World Dance Contest 2025. Tanečnice a tanečníci ZUŠ Hranice předvedli

<p>úspěch na World Dance Contest 2025 Selb (DE) 7. – 8. 3. 2025</p>	<p>úspěšnou reprezentaci města a školy v kvalifikačním kole mezinárodní taneční soutěže World Dance Contest 2025 v německém Selbu 7. a 8. března. Celkem zde pod vedením učitelky Kamily Martínkové představili 11 choreografií. Získali čtyři první místa, dvě druhá, jedno třetí místo a další výborná umístění. Do světového finále World Dance Contest 2025 ve Francii se postupovalo z prvních třech míst – postoupilo sedm choreografií.</p> <p>Ve velké konkurenci se žáci ZUŠ neztratili. Choreografie „Karkulka a vlk“ získala 8. místo, „Sweet dreams“ 5. místo a „Fun time“ 4. místo, tance „Flaškový“ a „Kadril“ získaly 3. místo, „Hora din Moldova“ 2. místo. Nejedná se o ojedinělý mezinárodní úspěch. Do mezinárodního finále taneční soutěže World dance contest. 2024 postoupilo celkem 8 choreografií hranické ZUŠ. V konkurenci celkem 12 tisíc soutěžících z mnoha zemí získali s choreografií Ruské tance 2. místo, 3. místo braly Čínské tance, Cukas Drikos, Ej jakiši, 4. místo – Duet Louskáček – As free as a bird 6. místo – Marcipán a 7. místo – Another Love. Tanečníci dlouhodobě reprezentují město a školu – jistě zásluhou učitelky tanečního oboru Kamily Martínkové, která pochází z Valašského Meziříčí, vystudovala Státní taneční konzervatoř v Praze. Před nástupem na ZUŠ Hranice působila od roku 1998 jako členka baletního souboru ve Slezském divadle v Opavě. Hostovala v Německu v Theatru Masquarede, kde ve dvou představeních byla asistentkou režiséra. Prvním velkým projektem bylo již v roce 2015 taneční představení Edith Piaf.</p> <p>Tento projekt vznikl na tanečním oboru ZUŠ Hranice, mimo běžnou výuku tance, a byl připomínkou 100 let od narození této zpěvačky. Během představení, které pomoci tance</p>
--	--

		<p>a hudby a dobových záznamů vykreslilo život slavné šansoniérky, se na podiu vystříдалo téměř čtyřicet tanečníků, většinou žáků tanečního oboru Základní umělecké školy Hranice.</p> <p>Na tento úspěšný počín navázaly loni hned dva velké projekty. Jednak taneční obor nacvičil balet Louskáček, kde vystupovali i sólisté národního divadla. Náročná byla i příprava muzikálu Sněhurka, což byl výsledek práce celé ZUŠ v čele s ředitelem magistrem Smrčkou. Všechny tři obory hranické ZUŠky zde spojily své síly a vytvořily opravdu úchvatné představení.</p>
--	--	---